

Spis treści

1. Wprowadzenie – Ewa Wilczek-Rużyczka	1
2. Prawne i etyczne aspekty opieki psychiatrycznej – Katarzyna Czyżowicz	3
2.1. Uwarunkowania prawne opieki psychiatrycznej w Polsce	3
2.2. Zadania pielęgniarki wynikające z Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	8
2.3. Prawne aspekty praktyki pielęgniarskiej	10
2.4. Etyczne aspekty praktyki zawodowej pielęgniarki psychiatrycznej	13
3. Wybrane aspekty zdrowia psychicznego – Ewa Wilczek-Rużyczka, Janina Lewandowska	17
3.1. Rozważania nad definicją zdrowia psychicznego	17
3.2. Koncepcje zdrowia psychicznego	19
3.3. Promocja zdrowia psychicznego	24
4. Komunikowanie się z chorym psychicznie – Ewa Wilczek-Rużyczka	29
4.1. Komunikowanie terapeutyczne	29
4.1.1. Definicje komunikowania terapeutycznego	29
4.2. Relacje terapeutyczne pielęgniarki z pacjentem psychicznie chorym	44
4.3. Fazy komunikowania terapeutycznego	47
5. Model relacji międzyludzkich według Hildegard Pepla – implikacje w praktyce – Ewa Wilczek-Rużyczka, Katarzyna Wojtas	51
5.1. Podstawowe założenia modelu	51
5.2. Fazy relacji terapeutycznej	52
5.3. Funkcje terapeutyczne jako wyznacznik pracy pielęgniarki	56
6. Model opieki według Nancy Roper – Ewa Wilczek-Rużyczka	61
6.1. Podstawowe założenia modelu	61
6.2. Charakterystyka elementów modelu pielęgnowania	61
6.2.1. Aktywności życiowe	61
6.2.2. Długość życia	64
6.2.3. Ciągłość zależność/niezależność	64
6.2.4. Czynniki wpływające na aktywności życiowe	64
6.2.5. Indywidualność życiowa	65
6.2.6. Zindywidualizowane pielęgnowanie	65
6.3. Praktyczne wykorzystanie w opiece modelu według Nancy Roper	66
7. Współpraca w zespole terapeutycznym – Ewa Wilczek-Rużyczka, Katarzyna Wojtas	77
7.1. Definicja zespołu terapeutycznego	77
7.2. Funkcje zadaniowe zespołu terapeutycznego	78

7.2.1. Stworzenie pacjentom poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji	80
7.2.2. Komunikowanie się w zespole terapeutycznym i z pacjentami	81
7.2.3. Budowanie relacji terapeutycznej	82
7.2.4. Pomaganie i rozwiązywanie konfliktów przez zespół terapeutyczny – umiejętność wynikająca z empatii	84
7.3. Podsumowanie	86
8. Opieka w wybranych zespołach zaburzeń psychicznych	89
8.1. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami nerwicowymi – Aniela Płotka	89
8.1.1. Charakterystyka zaburzeń	89
8.1.2. Problemy pacjenta i wynikające z nich interwencje terapeutyczne	92
8.2. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami odżywiania – Krzysztof Opozda	101
8.2.1. Charakterystyka zaburzeń	101
8.2.2. Problemy pacjenta i wynikające z nich interwencje terapeutyczne	104
8.3. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami depresyjnymi – Ewa Wilczek-Rużyczka	119
8.3.1. Charakterystyka zaburzeń	119
8.3.2. Problemy pacjenta i wynikające z nich interwencje terapeutyczne	122
8.4. Opieka nad pacjentem z zespołem maniakalnym – Katarzyna Wojtas, Katarzyna Czyżowicz	129
8.4.1. Charakterystyka zaburzeń	129
8.4.2. Problemy pacjenta i wynikające z nich interwencje terapeutyczne	131
8.5. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami spowodowanymi substancjami psychoaktywnymi – Aleksandra Cieślik, Teresa Grzywna	143
8.5.1. Charakterystyka zaburzeń	144
8.5.2. Problemy pacjenta i wynikające z nich interwencje terapeutyczne	146
8.6. Opieka nad pacjentem ze schizofrenią – Krystyna Górna	152
8.6.1. Charakterystyka zaburzeń	152
8.6.2. Problemy pacjenta i wynikające z nich interwencje terapeutyczne	154
8.7. Opieka nad chorym psychicznie w wieku podeszłym – Janina Lewandowska	163
8.7.1. Charakterystyka zaburzeń	163
8.7.2. Opieka nad chorym w podeszłym wieku z depresją	164
8.7.3. Opieka nad chorym z otępieniem	167
9. Problemy wynikające z leczenia metodami biologicznymi – Katarzyna Czyżowicz, Janina Lewandowska	177
9.1. Ogólna charakterystyka metod biologicznych	177
9.2. Problemy wynikające z leczenia farmakologicznego	178
9.3. Problemy wynikające z leczenia elektrowstrząsami	186
10. Psychoterapia – Ewa Wilczek-Rużyczka	191
10.1. Psychoterapia indywidualna	191
10.2. Psychoterapia grupowa	197
10.3. Terapia rodziny	204
11. Terapia kreatywna – Ewa Wilczek-Rużyczka	209
11.1. Muzykoterapia	211
11.1.1. Muzyka jako czynnik terapeutyczny	211

11.1.2. Rodzaje muzykoterapii	214
11.1.3. Metody i cele muzykoterapii	216
11.1.4. Muzykoterapia w zaburzeniach na tle emocjonalnym u osób niedostosowanych społecznie	217
11.1.5. Muzykoterapia relaksacyjna – profilaktyka u osób zdrowych	218
11.2. Choreoterapia	221
11.3. Dramatoterapia	222
11.4. Psychorysunek	226
12. Rehabilitacja w psychiatrii – Agnieszka Skorupska-Król	229
12.1. Wprowadzenie	229
12.2. Niepełnosprawność w psychiatrii	230
12.3. Teoretyczne podstawy i zasady rehabilitacji psychiatrycznej	230
12.4. Wybrane metody rehabilitacji	233
12.4.1. Trening umiejętności	233
12.5. Psychoedukacja w rehabilitacji	238
12.6. Terapia zajęciowa	241
12.7. Rola farmakoterapii w rehabilitacji psychiatrycznej	242
12.8. Wybrane formy rehabilitacji w psychiatrii	243
12.8.1. Formy ukierunkowane na podtrzymanie bieżącego funkcjonowania	243
12.8.2. Formy ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową	245
12.9. Społeczność terapeutyczna	247
13. Środowiskowa opieka psychiatryczna – Magdalena Kwak, Ewa Wilczek-Rużyczka	251
13.1. Uwarunkowania historyczne opieki psychiatrycznej	251
13.2. Kontekst medyczny i społeczny zmian w opiece psychiatrycznej w drugiej połowie XX wieku	253
13.3. Definicja i główne założenia psychiatrii środowiskowej	255
13.4. Rozwój środowiskowej opieki psychiatrycznej w Polsce	257
13.5. Pielęgniarki w środowiskowej opiece psychiatrycznej	261
13.5.1. Rola i zadania pielęgniarek w środowiskowej opiece psychiatrycznej	262
14. Udział pielęgniarki w kompleksowym leczeniu – podsumowanie – Katarzyna Czyżowicz, Agnieszka Skorupska-Król	267
Skorowidz	273